

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14046,Ogolnopolski-Komitec-Oporu.html>
19.05.2024, 12:47

Ogólnopolski Komitet Oporu

Hasło wydrukowane w **Tom I**

Ogólnopolski Komitet Oporu, konspiracyjna struktura kierownicza „S”, od 13 I 1982 funkcjonująca pod nazwą OKO, pełniąca funkcję centralnego przedstawicielstwa zawieszzonego Związku. Utworzyli ją członkowie Prezydium KK: Eugeniusz Szumiejko i Andrzej Konarski, którzy 13–16 XII 1981 wchodzili w skład Krajowego KS, a po pacyfikacji strajku w Stoczni Gdańskiej im. Lenina zdołali uniknąć aresztowania i ukrywali się.

Założyciele Komitetu – stanowiącego pierwszą instancję związkową pretendującą do kierowania działalnością „S” – dążyli do skoordynowania spontanicznego oporu przeciwko władzom. Podstawowymi celami Komitetu były: doprowadzenie do odwołania stanu wojennego, uwolnienia internowanych i aresztowanych za działalność związkową oraz podjęcie przez rząd negocjacji z pełnym składem Prezydium KK. OKO wyróżniał się podkreśleniem zasady legalizmu zarówno w odniesieniu do własnej genezy – członkami Krajowego KS i założycielami [OKO](#) byli członkowie Prezydium KK – jak i formułując postulat podjęcia przez rząd rozmów z *pełnym składem Prezydium KK pod przewodnictwem Lecha Wałęsy*. Oświadczenie o powołaniu OKO sygnowane było ps. (Mieszko), co wynikało z zamiaru poszerzenia składu kierowniczego o in. ukrywających się przywódców Związku.

Zmiana nazwy z Krajowego KS na OKO oraz anonimowy skład kierownictwa utrudniły – jak się okazało – funkcjonowanie Komitetu, którego autorytet podważały z jednej strony akcje organizowane przez SB, z drugiej – brak akceptacji ze strony większości pozostałych ukrywających się przywódców związkowych. 22 II 1982 ogłoszono komunikat, według którego obszar Polski został podzielony na 4 okręgi: Północny (Gdańsk) – E. Szumiejko, A. Konarski, Bogdan Borsewicz; Wschodni (Warszawa) – Zbigniew Bujak;

Zachodni (Wrocław) – Władysław Frasyniuk; Południowy (Kraków) – Stanisław Handzlik. Spotkało się to ze zdecydowaną krytyką Z. Bujaka, który pocz. sprzeciwiał się koncepcji powoływania struktury kierowniczej Związku. Od formuły OKO zdystansowali się również: W. Frasyniuk, B. Borsewicz i Bohdan Lis. Na przełomie III/IV 1982 ukazał się projekt przygotowywanego w Krakowie dokumentu „Deklaracja Ogólnopolskiego Komitetu Oporu Solidarności – żądanie Nowego Porozumienia Społecznego”. Pomimo wstępnych deklaracji, że po usunięciu nazwy OKO dokument będzie firmowany zarówno przez Z. Bujaka, jak i W. Frasyniuka, ostatecznie nie doszło do porozumienia pomiędzy strukturami regionalnymi i przywódcami Komitetu.

Działacze skupieni wokół OKO zdołali zorganizować – jako pierwsi po 13 XII 1981 – łączność na terenie całego kraju, w III 1982 nawiązali kontakty z Zachodem, desygnując Jerzego Milewskiego na funkcję zagranicznego przedstawiciela Związku, nawiązali również kontakt z Lechem Wałęsą i prymasem kard. Józefem Glempem. Mimo że słabym punktem OKO był brak bazy poligraficznej, to w Gdańsku ukazywało się pismo „Solidarność Północna”.

20 IV 1982 w mieszkaniu, gdzie przebywał E. Szumiejko, dokonano rewizji, po której część dokumentacji OKO wpadła w ręce SB. E. Szumiejko uciekł przez balkon.

Za datę zaprzestania działalności OKO przyjmuje się 22 IV 1982, kiedy powołano do życia TKK „S”.

Wojciech Turek

[Gdańsk, Region Gdańsk](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)